

Grade 8

Manhajka Sayniska iyo Tignoolajiyada Ontaariyo

Manhajka sayniska iyo tignoolajiyada cusub ee Ontario waxa loo habeeyey shan qaybood. Strand A waa xarig guud oo diiradda saaraya xirfadaha STEM iyo isku xirkha. Xariiqda B ilaa E waa Nidaamyada Nololeed, Maadada iyo Tamarta, Dhismayaasha iyo Mechanisms, Dhulka iyo Nidaamyada Hawada Sare

Filashooyin

Fikradaha Muhiimka ah

A. Xirfadaha STEM iyo Xiriirinta

- Isticmaal habka cilmi-baarista sayniska, habka tijaabada sayniska, iyo habka naqshadeynta injineernimada si aad u sameyso baaritaanno, adoo raacaya hababka caafimaadka iyo badbaadada ku habboon
- U adegsa codaynta baadhitaanada iyo qaabaynta fikradaha, oo ay qiimeeyaan saamaynta codaynta iyo tignoolajiyada soo ifbaxaya ee nolol maalmeedka iyo qaybaha la xihiidha STEM
- Muuji fahamka codsiyada la taaban karo ee sayniska iyo tignoolajiyada, iyo wa ku biirinta sayniska iyo tignoolajiyada ee dadka leh khibradaha nololeed ee kala duwan

cilmi baaris
tijaabin

naqshadeynta
injineernimada
hal-abuurnimo

codayn
xogta
qaabka

B. Nidaamyada Nolosha – Unugyada

- qiimee horumarka bayoloji unugyada iyo saamaynta ay ku leeyihii shakhsiyadka, bulshada, iyo deegaanka
- muujiyaan fahamka qaabka aasaasiga ah iyo shaqada unugyada dhirta iyo xayawaanka iyo hababka unugyada

bakteeriyyada
xuubabka unugga
taranka unugga
takhasuska
unugyada
gidaarka unugga
chloroplast
koromosoomyada

xooga saarid
cytoplasm
faafin
isjiidjiid
weynayn
noole yar
unugyo badan
xuddunta

nidaamka xubnaha
noole
xubnaha jirka
osmosis
xuub daadi kara
nudaha
unugyo unug

C. Maaddada iyo Tamarta – Dheecaannada

1. falanqeeyaan isticmaalka tignoolajiyada kala duwan ee ku tiirsan sifooyinka dareeraha, oo qiimeeya saamaynta tignoolajiyadan ay ku leeyihii bulshada iyo deegaanka
2. muuji fahamka farsamada dareeraha aasaasiga ah, oo ay ku jiraan sifooyinka iyo isticmaalka dareeraha

<i>xannibo oo wax ka</i>	<i>hydraulic</i>	<i>bisin</i>
<i>qabato</i>	<i>kabaal</i>	<i>sambabada</i>
<i>hufnaan</i>	<i>isku xirka</i>	<i>cadaadis</i>
<i>xoog dadaal</i>	<i>xoog rarid</i>	<i>jiidh</i>
<i>xoog</i>	<i>mashiinka</i>	<i>xawaarahaa</i>
<i>khilaaf</i>	<i>makaanik</i>	<i>saamiga</i>
<i>fulcrum</i>	<i>faa'iido</i>	<i>xawaarahaa</i>
<i>marsho</i>	<i>farsamaynta</i>	<i>giraangiraha iyo faaska</i>
<i>saamiga marsho</i>		

D. Qaab dhismeedka iyo farsamooyinka - Nidaamyada Waxqabadka

1. qiimee saameynta bulsho iyo deegaan ee nidaamyada kala duwan, oo qiimee hagaajinta nidaamyada ama siyaabo kale oo loo daboolo baahiyaha isku midka ah
2. muujiyaan fahamka noocyada kala duwan ee nidaamyada iyo arrimaha ka qaybqaata hawlgalkooda badbaadada iyo wuxtarka leh

<i>Archimedes'</i>	<i>imtixaan cadaalad</i>	<i>is fahmi la'aan</i>
<i>Mabda'a</i>	<i>ah</i>	<i>socodka laminarka</i>
<i>Bernoulli</i>	<i>heerka socodka</i>	<i>dareere</i>
<i>Mabda'a</i>	<i>dareere</i>	<i>aragti qayb</i>
<i>xoog badan</i>	<i>makaanikada</i>	<i>qalabka sambabada</i>
<i>xoog</i>	<i>dareeraha ah</i>	<i>cadaadiska</i>
<i>cadaadisid</i>	<i>gaas</i>	<i>pneumatic</i>
<i>cufnaanta</i>	<i>qalabka hydraulic</i>	<i>viscosity</i>
	<i>hydraulics</i>	
	<i>hydrometer</i>	

E. Dhulka iyo Nidaamyada Hawada – Nidaamyada Biyaha

1. qiimee saamaynta ay hawlaha bani'adamka iyo teknoolajiyada ku leeyihii waarta khayraadka biyaha
2. muuji fahamka sifooyinka hababka biyaha ee dhulka iyo arrimaha saameeya nidaamyadan

<i>jawiga</i>	<i>biyaha dhulka</i>	<i>biyo milix ah</i>
<i>cimilada</i>	<i>hoostiisa</i>	<i>joogtaynta</i>
<i>qaybinta qaaradaha</i>	<i>Harooyinka</i>	<i>hirarka</i>
<i>nidaamka</i>	<i>Waaweyn</i>	<i>wareegga biyaha</i>
<i>deegaanka</i>	<i>badda</i>	<i>miiska biyaha</i>
<i>biyo macaan</i>	<i>qulqulka badda</i>	<i>biyo-mareen</i>
<i>juquuraafi</i>	<i>koofiyadda barafka</i>	
<i>sifooyinka</i>	<i>roobab</i>	
<i>barafka</i>	<i>milix</i>	

Adapted from The Ontario curriculum, grades 1-8: Science and technology (2022).

<https://www.dcp.edu.on.ca/en/curriculum/science-technology/context/strands>

